بیوسی

د عبدالهادي ریشاء

د اشعارو دوهمه

مجموعه

۱۳۷۴

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بېوسي

د مجموعې نوم - بېوسي
شاعر - عبدالهادي ریشاً
د لیکلو کال - ۱۳۷۴ هـ.ش
د چاپ ځای - کراچي
د چاپ شمیر - پنځه سوه ټوک
خطاط - عبدالناصر

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

(c) ketabton.com: The Digital Library

اهداء

دا د بیوسی مجموعه د هغو کوږداګو، زوی مړو او مور مړو پاک نیت ته چي د نابښادو اولسو د بښاد یـو صادقانه غوښتونکي وه او په دې ارمـان د خپلو مغزنو ککریو سره ډك زړونه د ځمکي په غیږ وروستل سوي دي اهـداء کوم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سریزه

درنو لوستونکو!

ما د پښوکرزو دلمړۍ شعري مجموعې په سرکي ژبه کړې وه چې که مي توان وموند دوهمه مجموعه به هم د خیره سره چاپ کم. دادئ اوس وتوانېدم چې د خپلو اشعارو دا بېوسي مجموعه دچاپه راوباسم او ستاسي حضورته یې وړاندي کړم. زه پسر خپل بول و دربدم، خپله گایه مي داده ترسره کړه.

گرانو لوستونکو!

ترهغه گړیه پوري ترڅو چې د پښوکرزو د مجموعې په باب ماته د محترمو استادانو، شعر پوهانو او عامه خلکو له خوا مکتوبي، غيابي، حضوري د تائید او تنقید حالونه رانلل

(c) ketabton.com: The Digital Library

چي ویونکي کوربنادي به څه پکښې ووايي. نومي ولی په هوا زړه مي کښانده وو. کله چي پوه سوم چي د پښتوکرزو مجموعه بیخي چاله نظره نده غوړځولې، نه یې یو مخیځه (نو) پر کش کړئ دی، وروسته مي نو پر ځان یک سنده کړه. زړه مي پر پښتی سو. یو څه ناڅ مي پر کښېنوست. چاچي زه د پښتوکرزو د مجموعې په تائید سره مکتوباً، غیاباً او مخامخ غټولئ یم. دوی دي د سیالانو سرسي. زه یې ممنون کړم.

او هغه کوربنادو چي د مجموعې پر بعضې ځایو تنقید نیولئ دئ. د هغو تر دا پاک دین وګرزم چي پر یوه مخ یې نده کزلې. او هغه بنادمنو او صاحب نظرانو چي بنه نظر او لاربنونه یې راته کړیده. دوی ته سلامه دي، غیبي سپاره دي مله وي، کوریې و دان.

بناغلو لوستونکو!

مابه دغه د (بېنوسي) مجموعه د وخته لا چاپ کړې وای. خو زړه د ژوند په نورانګل اخته وم. د بلي خواچي مي د چاپ د پاره خالړي څه غرانونه ټول کړي وه. په هغه بنۍ د ګرانۍ داسي هنبه، باد ننوتۍ چي د غرانو زیبزه سکه یې داسي ورسولولې وه چي غران د غازارزش خوځه کوېي د خوشکۍ تروړن یې لا وزن سپک سو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې د چاپ د پاره نه بسېدل، نوره لېږه، د بېه مانه ډېر لوډل چې د هغه ځنځه یوځه را واخلم او د چاپ مصرف ته یې ورکړم. نو اریان، په اریان پاته وم، په چاپ پورې یې او ګاره وم. یو چاته چې مې امېد ډېر لو د هغه ته چې مې وریا ده کړه هغه هم تله تېره کړه، ځان یې وځراوه، نه و څوځېدی. په داسې وخت کې نو ما واړو سړی خا ځنځا واسرنګه کېږي. دا مې هم ځان ته عار باله چې ریشا' دي دیوي مجموعې د چاپ د پیسو په خاطر ځان د او ومحمد وپوروړی کړي. دا مې هم نسوای منلای، نه مې وړبل چې لیکلې چاپ ته آماده مجموعه دې د غه سې نا چاپه پاته سي. باره مې زړه راغونډ کړی. ما ویل " څه توکل یې پر هغه چې بارانونه اوروي".

راولاړ سوم، پر چاپ خانو وګرزېدم. ډېرې چنې مې و وهلې. په ارزان بیه کاغذ پسې مې بازارونه مټ کړه. په چونګې، چونګې د صورت په سوهانګې مې دونه پیسې برابرې کړې چې دا د بېوسی مجموعه په چاپ کړم، او ستاسې حضور ته یې وړاندې کړم. ما خوداکار د-نس په خوزو وکړ. اوس نو پر تاسې ده چې نو کړ وخت ورو باسئ او دیپلا ویلو زحمت پر ځان تېر کړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا چلي ما د بېوسۍ په دغه مجموعه کې
سل (۱۰۰) شعرونه وکښل.
د دې کراستي یا گډلي شنل په تاسي اړه لري.
زه به تر هغو پورې غاښ وچیچم، چې تاسي يې توري و
سپیني شنل سوي وي‌ه خپل د قضاوت د ترازوو پلو
ته ور غوړځوئ.
تاسي ته به یاد وي چې د دې شعري مجموعې شعرونه
د ډېره وخته ماته پراته وه. ما د پښتو کرزو د مجموعې په سر
کې لا دا خبره ستاسي تر غوږ تېره کړې وه. د هغه جملې
څخه مي بعضي اشعار د چاپ د پاره د لته راټېل
کړه. او بعضي نوري بې لسکه :- د
لوی استاد علامه عبدالحي (حبیبي) مرثیه چې د (پښتوټولني)
په مجله کې د اکاډمي له خوا نشر سوې ده. د عبدالباري (اشنا)
وېرنه د کندهار په مجله کې چاپ سوې ده. بر علاوه (۵۰۰) پاڼي
يې گښتتر، او نشر سوي هم دي. د محمد گل (نوري) د مړيني
په یوه تلین کې چې د سرحداتو او قبائیلو د وزارت له خوانیو-
ل سوئ وو، ما هلته هم د ده په یاد یو شعر وواید چې البته
نشر سوی به وي. د جمال عبدالناصر مرثیه چې ما د ده
د مړيني په دوهمه ورځ وویل، بیا مي و مصرته د ده دفتر
ته ولیږل. گاګارین چې لمړی ځل د فضاء په سفر ولاړ، او بیرته

(c) ketabton.com: The Digital Library

راکښته سو. د ده په افتخاري هم په هغه شپه شعر جوړ کړی، او د ده د فترته مې پس له څه وخته واستوئ چي خبر يې د (ازوستيا) روسي جريدې خپور کړی. د لمړي پلا دپاره چي (آرم ستراڼګ) امريکايي پرسپوږمۍ قدم کښېښود، ماد ده په شان کي هم يو شعر جوړ کړی. په يوه پيته کي مې ثبت کړی، نو ګوره چي هغه پيته به اوس چيري وي؟ د غسي زمانور شعرونه په مختلفو جريدو په مختلفو وختو کي خپاره سوي دي. لکه :- د اولسي جرګي په مجله کي، د سولي د جبهې په جريده کي، د اوسني ليکوالو په دريم ټوک کي او نورو اخبارو کي چي زما سره يې نه تاريخ سته نه مې شعرونه يادېږي.

خــــــو اوس هم يو څه شعرونه د ټومني په اندازه راته پاته دي. که نور سره برابر سوه بيا به نو د خيره سره خبري کوو. چي بيا د بلدي د ګوروان کاندراونه سي. اوس يې د چاپ وعده نه کوم.

خوږو دوستانو!

که ستاسو دا خيال وي چي د دې مجموعې اشعار به دونه شيريني ولري لکه شيرپيره يا به داسي مفرح دل ودماغ وتسکين د هندهٔ اعصاب وي چي په هرګونډي کي به يې ترنګ خوشي پرته وي. نو دا ګمان مو بېځايه بولم. ځکه پدې شعرو کي د ۱۶۰ کلو د بې وزلو د څګوخزکی، د ځېز غاله مغزوجزکی،

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زړه دزلزلو چغکی او د زړه درزونه، دردونه، غمونه
، انعکاس او نقاشي سوي دي. که څه هم ستاسي بــه
خوا درووهي. خو د پېلادو يلو توصيه يې زه ځکه درته
کوم چي، تاسي بيا هم د اولسو په جگرخونيو کي ورسره
گډ او شريک سئ؛ چي دوی يواځي په غم کي پاته نسي او ړ
دي تــوره کمبله ټوله داغ ديدگان او غمجن سره کښيني
او پاتا سره وړکي. وروسته د غم کمبله ټوله کړي.

دا پلامي د دي مجموعي نوم په دي خاطر بېوسي،
وټاکی؛ چي ټوله ناخوالي، ساړه اسويلي، دردونه، نادودي
زموږ بېوسي ده. هو. ذهني، جسمي، مالي، او نور رقم، رقم
بېـوسي؛ زموږ په پنځه دي. تر دي حده پوري بېوسه او بېر-
ندوکي يوچي د پيشي د ټسه څخه هم بېريږو. هانور خولا پرېږده.
دا زموږ بېــوسي نه بولې؟ چي پر يوه ټيک يې راته اينبې ده.
په سږ مو راته گوري؛ توري يې راته پرتندي دي. د ناترسو
ترچپلاخه لاندي يو. د سياه سرو ژړاوي، بنراوي، الـه
لاوي دي. هلکان ځان د ډاگه، ډاگه وهي، پرخوله خوله
لوږو د پوړته کيدو څوک نسته. په سترگو کي مو خاوري
رډي، بډ پاشل کيږي. ټا ټوبئ مو ورک دئ. د خدای پراوبچه
مو څوک نه پريږدي. په هرځای کي شيرخطيان يـو.
په جيب کي شانزده، په کندري کي سپېروني ندئ پاتــه.

لټي و پټي شتمنۍ موځغلوي. د خپلو هستيو ېي سرپه
چيچه ايستلي يو. ټيغونه او اړزې لا د لاسه راباندې
صافوي. د دغه واقعيتو په نظر کي نيولو سره مي د دې
مجموعې نوم "بهوسي" وټاکۀ. چي د اکثرو جملو څخه هم
دا ننګې او بهوسيوږغ او مفهوم راوزي. موږ بهوسه
نه وو خو اوس رموز وس غنټو وسدارانو وړۍ دۍ.

خاوري عبدالهادی ريشاً

(c) ketabton.com: The Digital Library

مننه

زما کشري زوی (عبدالناصر) چې د وستان یې (کبلی) بولي راته ټینګ سو چې ستا د غه د بېوسی مجموعه دا ګښت د چاپ د پاره زه لیکم. ما ورته وویل چې "دا خو د زوی زړی دی. مګر ستا خط کله د وایې دی؟" خو ده ټینګار کاوه. ویلې "د طوا، ټکی دی که یې بیله ما بل څوک ولیکي" ور سره ښه مي کړه. ما ویل "ودي ګورو"

هلک رهي سو. د خوش نویسی یو کتاب یې پیدا کی. ورته و جوغبد ی. اندر په یوه، یوه نیمه میاشت کې په خط کې دونه باولی سو چې پر خط یې زما باز کښېنوست. مجموعه یې په ښېړه توګه چاپ ته آماده کړه.

دی ډیر ذکي، یوه او مستعد زلمی دی. استعداد یې د ستایلو وړ دی. مګر نوښه وکوچي پر هیواد مود بلاسا ختلې ده. د د غسي ډیرو مغزنو، مبتکرو او سالمو فکرو خاوندان د بل په خاوره کې تړه تلي، لی به لیه او تاک له تاکه ګرزي. پیاز په ګنډه په ډوډی پوري حیران دي. د استعداد د روزلو او تحصیل استادان یې یا نسته یا هغه پخپله بخوله اخته دي.

زه اول د ده څخه د دې مجموعې د لیکنې د زحمتکښۍ مننه کوم. بیا یې استعداد ستایم چې په لږ وخت کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دونه اَوْړَه سوچې مجموعه یې یک لوخته صافه ولیکل. دا
دئ نن یې خط ته ستاسې سترګه هم وړاوړی.
خدای دې ده ته برکتونه وړکي. وزر دې وزېږي.
د انسانیت په هره برخه کي د بریو غښتي برخي ورته غواړم.

- ریشاء -

فهرست

شماره	عنوان	مخ
۱	لوی څښتن	۱
۲	رب ته دریږو	۲
۳	اې خاونده !	۳
٤	دغه حال دئ چې نه چاغیږو	٤
۵	لېوه هم پرهېز کوي؟	۵
٦	حالونه مې راوړي	٦
۷	بېچاره پروفیسر	۷
۸	غم ځپلي اولسونه	۸
۹	لامونه دې پېژندلي ؟	۹
۱۰	تښتي د خولې خبرې	۱۱
۱۱	د خپل زوړه ناخبره	۱۳
۱۲	جنګ پر غَلَه دئ	۱٤
۱۳	د لته ګذاره سخته سوه	۱۵
۱٤	زوی مړي لاس نه اخلي	۱٦
۱۵	للو، للو	۱۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

شماره ـ عنوان — مخ

١٦ . ملل متحد ته وايم ________ ١٩
١٧ . که راتله نو پاخه راځي ________ ٢١
١٨ . داځه سوران راغلئ دئ ________ ٢٢
١٩ . ياران يې بد راه کړه ________ ٢٣
٢٠ . دتولو زړونه دک دي ________ ٢٤
٢١ . تر مرګه خوب ________ ٢٥
٢٢ . وي شرمولو ________ ٢٦
٢٣ . ياري صداقت غواړي ________ ٢٧
٢٤ . مخ يې راو لګاوه ________ ٢٨
٢٥ . دغه دئ ايثارنو ________ ٢٩
٢٦ . کفن کښ ________ ٣٠
٢٧ . بې باوره وعدې ________ ٣١
٢٨ . سل د زرګريو د ګر ________ ٣٢
٢٩ . پس ګردنی ________ ٣٣
٣٠ . نوبتي مرګ ________ ٣٤
٣١ . نامېندي ________ ٣٥
٣٢ . حق ده پېره ________ ٣٦
٣٣ . لرګي يې پکاردي ________ ٣٧

(c) ketabton.com: The Digital Library

شماره ـ عنوان	مخ
۳٤. د زړه غمچینه	۳۸
۳۵. لوی ختلم په زیرخانه ننوتلم	۳۹
۳٦. بې پرزو موټر	٤۰
۳۷. ژربه د نازه ولویږي	٤۱
۳۸. کوربل	٤۲
۳۹. سر شکوني	٤۳
٤۰. مخ ته کرکنږي	٤٤
٤۱. تماشه یې کوه	٤۵
٤۲. دبل لاس	٤٦
٤۳. تولد دی دی	٤۷
٤٤. شخصي حکومتونه	٤۸
٤۵. پښوته لویږي	٤۹
٤٦. د مغزو عملیات	۵۰
٤۷. تالي ختې	۵۱
٤۸. ورستې هګی	۵۲
٤۹. د بندګی ژوند	۵۳
۵۰. د سرونولو	۵۳
۵۱. نه تعلیم نه تربیه سته	۵٤

(c) ketabton.com: The Digital Library

شماره-عنوان	مخ

٥٢. د غم حال دئ ________ ٥٤
٥٣. زړه ته مولويږي؟ ________ ٥٥
٥٤. ژړي تلي ________ ٥٥
٥٥. ولي بل ته اړ يو؟ ________ ٥٦
٥٦. د غلو ملګري ________ ٥٦
٥٧. څنګه وکم؟ ________ ٥٧
٥٨. بې فايدې مجلسونه ________ ٥٨
٥٩. نيکي غوښتني ________ ٥٩
٦٠. په وينه بيده ________ ٥٩
٦١. و چاته ور زغ کړم؟ ________ ٦٠
٦٢. پرکمه رهي يو؟ ________ ٦١
٦٣. پښتون پاته سو ________ ٦٢
٦٤. لاس يو کئ ________ ٦٣
٦٥. ذ غاليان سو ________ ٦٤
٦٦. فراري عاشق ________ ٦٥
٦٧. مردار خواره ________ ٦٦
٦٨. ترکلکين راته ګوري ________ ٦٧
٦٩. ګلګل ميري ________ ٦٨

(c) ketabton.com: The Digital Library

شماره ـ عنوان	مخ

۷۰ .توپک خپل و پردی نه پېژني ــــــــ ۶۹
۷۱ . بیوسه یو ــــــــ ۷۰
۷۲ .پر صراف کلپي نه چلیږي ــــــــ ۷۱
۷۳ . راغله، ولاړه ــــــــ ۷۲
۷۴ .بدي خاطرې ــــــــ ۷۳
۷۵ .منافق ــــــــ ۷۴
۷۶ . کوږ لاس کوږ مغزی ــــــــ ۷۵
۷۷ . بڼګ ګل ــــــــ ۷۶
۷۸ .بنه انګور چغال وهي ــــــــ ۷۷
۷۹ .پښې نه پر ورځي ــــــــ ۷۸
۸۰ . آینده نتیجه ــــــــ ۷۹
۸۱ . د بیت المال موږ کان ــــــــ ۸۰
۸۲ . نه شرم نه حیا ــــــــ ۸۱
۸۳ . ترکه و ارزانه ــــــــ ۸۲
۸۴ .سوک زړه ــــــــ ۸۳
۸۵ .اوږد زکندن ــــــــ ۸۴
۸۶ .پر یوه زخم بل زخم ــــــــ ۸۵
۸۷ . بنه کوئ بد مه کوئ ــــــــ ۸۶

پنځم

(c) ketabton.com: The Digital Library

شماره ـ عنوان — مخ

۸۸ . سگریټ کښنانو! ———— ۸۷
۸۹ . نصوار ریانو ته ———— ۸۷
۹۰ . خپلي بنکلي ته څم ———— ۸۸
۹۱ . خبره خلاصه ده ———— ۸۸
۹۲ . خوندېي نسته ———— ۸۹
۹۳ . په توک یا څیره گزاره ———— ۹۰
۹۴ . د ډالرو مریدان ———— ۹۱
۹۵ . بې سوره سازته اتڼ ———— ۹۲
۹۶ . د غوښو اکسیر ———— ۹۳
۹۷ . جوال شکاف ———— ۹۳
۹۸ . خرامبو ———— ۹٤
۹۹ . ترنس کښنته مزدوري ———— ۹٤
۱۰۰ . کږي لاري ———— ۹۵

شپږم

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوی څښتن

مُصوّر، خالق، مالک د کائناتو
ته لایق د حمد، ثنا او د صفاتو

تا راکړي دي بې شمیره نعمتونه
اې منعم! معطي د انعاماتو

بینده په زره آګاه د هر بنده یې
مهربان یې نګهبان د موجوداتو

چې ستا حق ته لار په صدق عملي کړي
هغو یو وره ستا رضا په عباداتو

ته معبود یې عبادت ستا لره بنایي
پرستش نه کړم د بت او فلزاتو

د شیطان د تیرایستلو پناه غواړم
چې ولاړ نه شم د خونکارو پر عاداتو

د صالح نیکو کارانو عمل راکه
ما خوندي کړه د روزګار د جنایاتو

ته هادي یې هدایت هادي ته ورکړه
دی خواستګر ستا د مقبولو هدایاتو

(c) ketabton.com: The Digital Library

رب ته دریږو

مسلمانان چې د خپل رب څخه جنت غواړي
هسې مولا له بندګانو عبادت غواړي
هادي قران چې بندګانو ته لیږلی رب دی
باید په د وړو کې پروت نه وي تلاوت غواړي
مسلماني تش په خوله نه کیږي عمل ورسره
هم اوامر هم نواهي مطابقت غواړي
که مؤمنان موږ یو له بله سره ورونه بولو
همدا اخوت په صداقت، مینه، الفت غواړي
که څوک یو اځي لمونځ کوي زکاة بیا نه ورکوي
نیمې آیات مني د نیم څخه فرقت غواړي
د همسایه سره اسلام د ورور ژوند خوښو
هم د هغو سره دوستي او مودت غواړي
قتل، قتال، جنګ، جدل، فسق، فجور دی منع
سوله، صفا خوښوي نه چې عداوت غواړي
څوک چې تقوا لري هغه وي و خالق ته نږدې
څښتن عادل دی د بنده هم عدالت غواړي
خدایه ته زموږ عمل ته مه ګوره خدایي ته ګوره
ریښا په ټول جهان کې سوله امنیت غواړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

اي خاونده!

پاکه ربه ته خالق زه دي بنده يم
ستا له امره څنډه ليري افتاده يم
په ګناه کي يمه ډوب تر سره پوري
د رحمت اميد لرمه درمانده يم
شيطانانو يم د لاري اړه ولئ
اي ستّاره! عفوه غواړم شرمنده يم
په دنيا کي مي هم هيڅ خوا نسوه سمه
په محشر په خپل عمل سرافګنده يم
بندګان واړه وتاته ياغي سوي؟
او که زه په بينا سترګو نا ديده يم
نه وروري، نه اخوت، نه مؤدت سته
پر دي حال به لا تر کله پاينده يم
زما د ژوند چاري راسمي کړه خاونده
زه ريښاء کله د چارو ساز نده يم

د غه حال دئ چې نه چاغېږو

راته وايي چې څوک نما مخ دروغ
د هغو خلکو لرمه پر زړه داغ

په خوله قال الله و قال رسول وايي
په خوړک کې مردار خوري لکه زاغ

په مجلس کې يې د ژبې لمبې وزي
وي د ننه زړه يې تور لکه څراغ

چې د زړه او د خولې لار يې يوه نه وه
منافق دئ غوږه ژبه دا ابلاغ

چې يې ټول عالي صفات د پاک مؤمن وي
چيرې و باسم د دې سړي سراغ

ولې نسي رنګارنګ ګلان خرجوه
چې د ګلو پر باغچو ګرزي الاغ

که په رنځ د خونړيزۍ سړی اخته سي
نه جوړيږي د خاکشير په نبا داغ

هر ګړی د نابوره مرګ په ګروم کې
ريشا خنګه څوک پر دې حالت سي چاغ

لیوه هم پرهېز کوي؟

یا پیدا دئ تباهي لره چنګیز — بدلوي جګي کوڅي لي په خاکرېز

نعمتونه کړي بدل په تورو خاورو — یا يې لانس کړي په یوه ګړي پالېز

یا ښې راغلي بلبلان وړي د باغه — وابه نه وړي له کارګه د بلبل رېز

یا رمباړه، یا شیشني، یادا يې دل دی — حیوانان کله ویلی سي نېرېز

درنده حیوان دئ هرچا پېژندلئ — نه پوهېزي د دوی پوست په قناوېز

سرچینه که سوه مرداره تول مرداره سي — که بهاندتر آخره وي کارېز

د مردار لا نس په خوړو کې ډېر حریص دی — چالیدلئ د کارګه، لیوه پرهېز؟

یو د بل حیات ته وېني د ځان ورکړي — بل جلا د غوندي د وینو وي خونرېز

ښه و بد اعمال د هرچا جلا کېزي — که څوک ولري د عقل و البېز

پرېښا د نفس، هوا لښکر سي راغلي

اوس به څرنګه کوي ځني ګرېز

(c) ketabton.com: The Digital Library

حالونه مي راوړي

آ ښادمنوا! ماغمونه دي راوړي　　　ما د ګړوب هیواد حالونه دي راوړي

تمول ژوندي پې پرتې باندي ټخېدله　　　او د مړو مې تصویرونه دي راوړي

یو مخېځه وطن واړه هـــدیره وو　　　د قبرو مې فریادونه دي راوړي

سوخته دله پرهار زړونه هلته پاته　　　ما بې تش آه و دردونه دي راوړي

په نکریځو سره لاسونه هوري ښخ دي　　　ما نامراده ارمانونه دي راوړي

ما د ساندو د ژړاند وسترګو اوښکي　　　سیلابونه، سیلابونه دي راوړي

په اوربل یې د اوربل ویښتان پاشان سوه　　　شاعر څوشعري تارونه دي راوړي

بهارونه غوټۍ نه وې غوړېدلي　　　د خزان مې ژړ بلګونه دي راوړي

پر دیوال ماغزه پراته وه د بېبیانو　　　د کوڅې مي ولونه، ولونه دي راوړي

دمرګ وزې په ژوندیو پاڼېدله　　　په سند کې مي هډونه دي راوړي

روڼ اتیانو لاتر کله روژه نیسي　　　دا دی ما روژه ماتونه دي راوړي

داچې نن له دې محفله مستي ولاړه
خو ریشاء دغم بستونه دي راوړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

بېچاره پروفیسر

تو سر د ود وږي په زړه کي اور بلېږي
د کوږي پشان دزړه خونه سوځېږي

په ظاهره روغ، درون لړمون پخته یم
نا خبره د سباچي څه راکېږي

زما په رنګ تاراک بل چاندئ لید لئ
صورت نیږي، زړه لړزېږي، سترګي لوېږي

د علاج دارومي ندي پیدا سوي
پروفیسر مي په تشخیص لا نه پوهېږي

ډېر تېروني دوست د رنځ پوښتنه نکړي
بېګانه خوږي په مرګ لا خوشحالېږي

ریښا مرګ ته انتظار باسه مرګ لنډ دئ
خدائ خبر چي د ژوندچاري دي سمېږي

غم ځپلي اولسونه

پاته یم یارانو د غمجنو ارمانو سره
نسته شیریني ژوندون تیریږي د ترخو سره

نه لرم خندا پر شونډو غم لرم، غصې لرم
زړه کې ګلومه ځپل درد ونه د غمو سره

چاړاته د عقل اساسي لاره ونه ښوده
شپه او ورځ تیریږي د پرسد ولیونو سره

خلګو اور اخستی دئ په او ښکو کې غوټې وهي
هسې آموخته سوه د سړو و د تودو سره

ژر به آبدیده اولس له ګرمه سړده وخیږي
لاړ به پرې کوي دوړاندي تګ د کاروانو سره

مه نامیده کیږه رښتیا غم غصې دې لیرې کړه
ځان دې کړه نژدې د غم ځپلو اولسو سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

لا مونه دي پېژندلي ؟

د غه څوک دي چې يې وژني هم يې سوځي ؟
د غه څوک دي لوټوي چې يې د ورځې ؟
د غه څوک دي چې د ورور د جيب يې باسي ؟
په رقم، رقم نوموېې ختا باسي
د غه څوک دي چې شړي خلګ د کوره ؟
د غه څوک جلا کوي خپل ورور د وروره ؟
د غه څوک دي چې قبرونه يې ډېرېږي ؟
کور، کوڅه، مسجد ښارونه يې نړېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا د دې عصر زمريان که چغالان دي؟
چې خورک يې د خپل ورور د کور چرګان دي

دوی پرڅه دي تباهی ته جوغبږ دلي؟
دا يې رحمه دا بښيلي، ښوېدلي

دوی څه وايي، څه کوي، څه يې مقصد دئ؟
چې هر ځای يې اور بل کړی د حسد دئ

آيا پېژنئ يې دا ناترسه څوک دئ؟
چي هر کاله ته چوک د سور سات اوښ

خلګو ښېنئ بس ته، پرېږدئ خپل خوبونه
د ريښتيا سوالو ته ورکړئ جوابونه

تشي د خولي خبري

د نړۍ بشر خواهانو، چیري ورک یاست؟
د مظلوم طرفدارانو، چیري ورک یاست؟
زموږ له حال څخه خبر یاست او که نه یاست؟
مهربانه پر خوارانو، چیري ورک یاست؟
دافغان پر سر وخته ناورین سیده دی؛
بشر دوسته انسانانو، چیري ورک یاست؟
سترګي پټي دي، که حق نسي لیدلی ؟
حق بینانو بینایانو، چیري ورک یاست؟
انساني عاطفه، رحم ولي نیست سوه؟
رحم دِ له هستمندانو، چیري ورک یاست؟
افغاني ملت په وینو لړند پروت دی،
بې سرحده ډاکترانو، چیري ورک یاست؟
بشري حقوق د خولي تشي خبري
د عمل وفادارانو، چیري ورک یاست؟
توازن نسته پلي سپکي درني سوي
په نړۍ کي منصفانو چیري ورک یاست؟

تر غذا سو د سلاح کاروان د مخــه
د ترافیک پیره دارانو، چیري ورک یاست؟
داوربل قومانده ډېر ژر عملي سي
د اوربند منصبدارانو، چیري ورک یاست؟
د افغان نجات ته کمــه لاره وزي؟
مخ کښانو، رهبرانو، چیري ورک یاست؟
بشري نړی قرض داره د افغــان ده
بندي غاړي دیندارانو، چیري ورک یاست؟
د امید ستر گي و تا سو ته کږې دي
اي! د سمي لارویانو، چیري ورک یاست؟
د کارګانو آوازونه پــورته کیږي
له دې باغه بلبلانو، چیري ورک یاست؟
په طعنه په اشاره به څه سي جــوړه؟
خولې کړئ خلاصې شاعرانو چیرې ورک یاست؟
ریښا ورک دئ په تیاره د ربیلوکي
چیري یاست مشعلدارانو چیرې ورک یاست؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خپل زوره ناخبره

په بنا یست کې قافلې دې مخ ته اوړې
خو ولاړې دې د تورمخ غلام و د رته
په مرانه دې د بیان دې چپه کړې
په قوت کې غر ولاړې دې هرخطرته
اې د خپل مرانې، زوره ناخبره!
توره چا ده تېره کړې ستا وسرته؟
پخوانې تختونه چاکړه دړې وړې؟
چې پر وچه مځکه پروت یې وسره لمرته
په بړبڼو او په شمله دې څوک اخته دي؟
په پړونې کې وړل کیږي و بهرته
سپینه وږځ دې د غفلت په خوب کړه ګړه
توره شپه به تېر وي و سپین سحرته
د بابا او د نیکه نوم دې هېر نسي
بد نامې بیا پاته کیږي وپسړ ته
وروستی عمر د زیښاء د بې آبی سو
وچه دړختنه ړسیږي وثمر ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنګ پر غله دئ

که د ورونو تر مینځ نه وي یکرنګي　　زندګي د ښځونه ده زندګي

د ملت تر مینځ که یو وار نفاق راغی　　پر ور غورځي هر چوړی او هر بېنګي

دغه حال پر افغانانو نن راغلی　　د نفاق اساس یې ایښی فرنګي

د غیرت بګړی وغاړې ته لوېدلي　　افغانان دي یو د بل سره جنګي

د بڼین زړه وال د ورور په مرګ کړي فخر　　غواړم هغه زړه اهاک چې وي سنګي

چې د بل په اشاره خپل ورونه وژني　　تر دې نسته بله لویه بې ننګي

نه آرام او نه امید د هوسایي سته　　زوړ و وړه ژوند تیروي په خلوت تنګي

چې پر زړه یې د ورور د حب تاپې وي　　د هغو ظاهري خوئ وي پلنګي

په میدان کې چې چړګان سره بیرسي　　لمړی ضرب یې وي پر تاج د کلنګي

ریښتیا څوک دي پر سوړنا کله غوږ نیسي

چې وي پوړته آواز ونه سورنګي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لته ګذاره سخته سوه

د سپین سرو د نازونو بدراځي
د سپین ږیرو د ګیلو مي بدراځي

مشران چې د خپل کور مسئوله نه وه
د کړو وړو خبرو د هغو مي بدراځي

چې په کور کې نه تنظیم نه د سپین وو
له دې ګډ وډ تنظیمو مي بدراځي

چې نه قول نه وعده وي نه وراشه وي
له دروغو د وعدو مي بدراځي

دلائیل منطق چې نه وي په مجلس کې
وچ دلویو آوازو مي بدراځي

فیصلې چې په عمل کی تطبیق نسي
پر کاغذ د فیصلو مي بدراځي

هسې دېر شیان موجود سته بدمي ایسي
خصوصاً یا د جنګو مي بدراځي

ریښتیا ولا سه یوې بلې سیارې ته
ستا له دې نصیحتو مي بدراځي

(c) ketabton.com: The Digital Library

زوی مړې لاس نه اخلي

سحرګر څه جادوګر باندې کړي
عقل فکر یې دی زما له سره وړي
د خپل ځان سره مې واک واختیار نشته
کشوې مې لکه مږ غاړه کې پړي
د ژوندون د پاره مخکه راته سره ده
د مرګي په کټ کې پروت یم لکه مړي
د کم درد څخه نالش وکړمه خلګو
د وجود هره حصه مې ده کومړي
چې یې غوښته هغه هوډه یې پوره کړه
پر څه لاس را څخه نه اخلي زوی مړي
د دوو ورونو په لاسو کې سنلاخې دي
یو دا بل حلالوي لکه اوږ ګړي
د خپل کوره یې رښا بهرته ویوست
پاته نسو په کاله کې د کور غمړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

للو، للـو

الاهو للو، للو، خوب دي درسي دلمو للو، للو آباهی، آباهی للـو للـو
د ستر گو تور د زړګي سر للو، د توري شپي ژړیه لمره للو ، پر دښمنانو سپي لاس بره للو

الاهو للـو، للـو

اوس دي خوبونه کوه، پاک خوږ کونـه کـوه، پر موږ نازونه کـــوه
ځان مړه وه په شیدو، خوب دي کوه تر سپیدو

الاهـو للـو، للـو

سباقومونه روڼي ، کار له غښتلي پالي ، دوی ته دلوړي ساتي
ښتن دلویو کارو ، د نوي، نوي فکـرو

الاهـو للـو، للـو

ته به اقوام وینـوي، ته به عوام وینـوي، بشر تمام وینوي
ته د غفلت د خوبـو، دجهالت د خوبـو

الاهو للو، للـو

نړۍ کي سپین دي که تور، هر یو د ځان بوله ورور، نړۍ د ټولو لوی کور
سره یو ځای د قرنـو، پر د ښتو، غرو و رغـو

الاهـو للو، للـو

(c) ketabton.com: The Digital Library

وچه بېديا اوبه وه ، ښکلي غونډۍ شنې کوه ، زوزان د بېخه رېبه
زړونه راباسه د غرو ، وتړه بند پېر رودو
الا هو للو، للو
پوره که لوړي هیلي ، د مرګ سلاح کړه ويلي ، وايه د ژوبد لي
ورک کړه خطر د جنګو ، خلاص کړه بشر د لمبو
الا هو للو، للو
زما وصيت و منه، حق عدالت چلوه، خدمت د خلګو کوه
د غه قيمت د شيدو ، ستا څخه غواړي ببو
الا هو للو، للو
د خلګو زړه وساته ، زړه يي د زړه وساته ، لوی او واړه وساته
عالي انسانه للو، پر خواري ګرانه للو
الا هو للو، للو
آينده ښاد اوسې ، آرام ، آباد اوسې ، لوی سې د مراد اوسې
زما نازولي زړګو ! ، چې هېره نکړې اَدْکو
الا هو للو، للو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملل متحده ته وایم

داده د انصاف، د عدالت، د حریت نمری
دا ده د بشر، بشرخواهی، انسانیت نمری
دا ده د انسان د ترقي او عصریت نمری
دا ده پرمخ تللي د ورورۍ او د ښه نیت نمری

دا جملې که هرچا په رښتیا سره ویلي وي
نن ریښې د ظلم او ستم باید ختلي وي

آیا استعمال د اسلحو تاسي ژوندون بولئ؟
جنگ وانسانانو ته پیشرفت او تمدن بولئ؟
او که په عوامو بیماري عصري قانون بولئ؟
و وایاست رښتیا چي د غه عقل که جنون بولئ؟

زه د ورور وژنه خود خواهي وجهالت بولم
زه د انسانانو جنگول لوی خیانت بولم

جوړه په بي د فاع خلکو ناوړین دئ مصیبت دئ
دوی وایي چي جنگ داخلي کار د مملکت دئ
ځواند! هسي نه ده د بهر مداخلت دئ
هرځای چي جگړه وي د یو، اِن مسؤلیت دئ

هر جنگ په داخل کي د خارج څه تمویلیږي
د خل د خارج وي د سد خلگ په پوهیږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

غونډې د یو.این د سرغنه وعاقلانو وي
داسي معلومیږي چي بازۍ د هلکانو وي
ځکه فیصلې بې نتیجې د انایانو وي
یا د فیصلو تعمیل پلاس د استادانو وي

وړه ده د یو.این استازي ژرچي استعفا وکړي
یا دي د بې وزلو د نړۍ سره وفا وکړي

بعضي به پوهیږي چي جنګونه پرغله وي
ځکه فیصلو کي د زورګیر درنه پله وي
هر ضعیف النفس د زورورو پر پله وي
نه دئ عدالت چي ناحقیو نه شله وي

خود به په نړۍ کي تږدې لیري لمبې بلې وي
خود به جوړي سوي د زورګیر پر طرف ډلې وي

جوړي تباهۍ ته کارخانې د سلاح ګانو دي
ګټي د غټانو تاوانونه د کچنیانو دي
ناز ونعمتونه د قوي ټنګدارانو دي
واړه اختیارات فقط پلاس د څوکسانو دي

زه ریښتا انسان ته انساني خویونه تل غواړم
یا د ټغه نړۍ د خپل مدار تخته وتل غواړم

(c) ketabton.com: The Digital Library

که راتله نو پاخه راځي

نه راځي چي تللي دي ژر نه راځي
کله که راتلله بېرې پاخه راځي
ګوري چي لاځو سرونه پاته دي
تش میدان ته بنه په پوره زړه راځي
اوس د ګل هوسو ګلستان نه دئ
دلته نوی اور په بلېده راځي
اوس یې د راتګ پاسپورټ په لاس نسته
دوی نه پر نخره نه د یواله راځي
یو ځل چي د غم کمبله تړوله سوه
بیا په وراړکونړي د واده راځي
هر وخت چي سړک یې اوپاشي ولید
هغه ګړی پلي او سپاره راځي
یو کرت که لمر تر اوره ووتئ
هلته به ریشاء د لمر وړانګه راځي

(c) ketabton.com: The Digital Library

داځه سوران راغلئ دئ

کله بیا غوړېږي د دې باغ غوټـــه
ژړخزان پر شنه بهار راغلئ دئ
خپل باغ ته شوک کله تیریدلای سي
هلته درنده حیوان راغلئ دئ

ماتي لکړۍ شمل بد نونه دي
نن ورځ د سوځي دوران راغلئ دئ
زه چي آینده ته نـــظر واچوم
زما نظر ته وران جهان راغلئ دئ

اوښکي د یتیم دوچید ونــه دي
دوی ته طوفاني باران راغلئ دئ
خلک خوري، دبري خوري، سکروټي خوري
دا رنگ خورنده انسان راغلئ دئ
دا سي خورنده پهلوان ژرشملي
دوی لره د لري زیان راغلئ دئ

(c) ketabton.com: The Digital Library

یاران یې بدراکړه

زما خوانږه یاران دي چیري راځه تللي؟
دوی دي تللي که بل چا دي تیر ایستلي؟
نا بللي بېګانه اوس راته ناست دي
ما په دوی کې څوک ونه لیدل ښاغلي
نه خبره، نه یې ژبه، نه وراشه سته
نه یې زموږ د پرګنو حقوق منلي
دلته یو د زړه خوا خوږی پیدا نسو
کندوالي، یا تشي تورې دي کوډلي
اوس به چیري زړه خوانږه یاران پیدا کړم؟
چې پر لوتو تپو ناست وي د کلي
شکایت، درد وغمونه مشترك سوه
ریښتنا ستا په شان دي توله پرزړه ویشتلي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ټولو زړونه ډک دي

چاته تش کړمه خپل ډک، ارمانجن زړه
کم طبیب دی؟ چاره ساز، د خوږمن زړه!
پاک صفا زړه مې د رحم پیدا نه کړی
چې یې ګورم هر ځای وینمه، خیرن زړه
د دوستۍ زړه چا وماته تر دې نکړ
نه خونریزي زما پر حال، د دښمن زړه
د ناښاده زړګي حال چې چا ته وایم
تر ما ډیر د هغه خوار وي، غمجن زړه
که په سینه کې د مینې خوږمن زړه وي
نه جوړیږي په تعویز، د مین زړه
د ډیر ګرومه ځنډ ډک زړونه ځوانان سوه
ژنده دل به وو ښخوا، سل کلن زړه
لکه نور زړونه چې ډک د ارمانو دي
د «ریشا» هم هسې ډک د ارمان نن زړه

ترمرګه خوب

زړه له دېږه ګرومه څه پاړسوب کوي
عقل سوګند وده نن لیونتوب کوي

مینه د یار زړه غواړي اخلاص غواړي
نه ښایي بې زړه چې مینتوب کوي

سړي چې د جهل امبار ونه وي
خوشي دَی ادعا د سړیتوب کوي

چاته چې عادت د خوب ګولۍ سولي
پروت به وي ترمرګه پورې به خوب کوي

ګېند غوندې چې سرېك د هوا څه سو
کله بې لغتې وړاندې توب کوي

ګېند پخپله پورته خیالات نه لري
واړي د لغتو بې لوړتوب کوي

ځواني ککرۍ تر خاورو لاندې سوې
زوړ ږیشا قبر وته مشرتوب کوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

وې شرمولو

ډېر و شرمیدلو تر هرچا پورې . څومره خجالت یو تر دنیا پورې

هرځای رېشخندي د بلا سره یو . څه جواب به وایو تر بابا پورې

سترګې چې سې وچې بل ځوک نه وینې . مړې سترګې ولاړې وې تر سینا پورې

څونه د رواغان موهم وانه وریدل . حق واړه باطل سوه تر رښتیا پورې

ډیرې د وعدو خلاف ورځنې سوې . نه ورسیدلې تر وفا پورې

دا ژمنې هم د باور نه بولم . سل ژبې یې وکړې تر سبا پورې

څنګه بې تمیزه زمانه سوله . خاندي د رښتیا خوار په ژړا پورې

(c) ketabton.com: The Digital Library

یاري صداقت غواړي

یاري نه کیږي په زور محبت غواړي
هر قدم د میني غور، د قت غواړي
چي رضا د یار حاصله نکړي ګرم دئ
څوک چي ګرم سو هغه ولي جنت غواړي
رسیدل د عشق پر لار تسلیدل دي
خوب وخیال دئ چي په مفته وصلت غواړي
په آخر کي هغه پاته شرمنده سي
چي د یار د خوښي پر ته عزت غواړي
د غرور د خره د شا به راشوه سي
غمازان چي مي د یاره فرقت غواړي
ریشا صاف او سه په مینه محبت کي
یار په مینه کي تنها صداقت غواړي

مخ يې راولګاوه

زندګي راته زندان سو . دېوالونه ږولانه سوه
اولادونه اتکړه دي . آزادي غلامانه سوه

څه شي وکم؟ چېرې ولاړ سم؟ . دېره دي وخپل منفور يم
کشران مي په خوله نه دي . مشران مو نازدانه سوه

په ما مخ دئ لګېدلی . څوک مي غوږ پر کړونه ږدي
دوروستي عمر خواړه دي . ښادي ولاړه بېګانه سوه

څوک مي ولي په ډبرو؟ . خوګلوي مي، غموي مي
چي پر سد يې ځان بللی . هغه واړه ديوانه سوه

ولي مينه الفت ورک سو؟ . ولي هيڅ ترحم نسته؟
ولي عقل و لاړئ پښتونه؟ . چي پر جهل روانه سوه

اختيارات مو د ځان ندي؟ . که د بل ډول ته غښېږو؟
کموسد د سره تللی . چي کاروته خصمانه سوه

بې چاره "ريښا" خوږېږي . وروستي عمر پر تېرېږي
دوږو په لاس کښېوتي . زړه د ګرومه پيقانه سوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغه دی ایثارنو

نور موغت کړي غتمه وويې لانور
ځان مو تيت کړی ټيټه وويې لانور

خومري سپک سوي يو دبل په تله
آيا تر دغه سپکو ويې لانور؟

پخپله سرو کړي دي ورونه
په غم ګکړ، ګکړ وويې لانور

بل ته خندا ځان ته ژړا راولي
خپل ژړيدلې ژړه وويې لانور

خپل خوړو وچې بيګانه په خوښ سيې
بل خوړولې، خور وويې لانور

زمونږ په غوښو اجنبيان ماړه سوه
هم مستو و، هم مړه وويې لانور

جوړې مونه کړې آبادۍ وځان ته
آبادۍ چيرې نړه وويې لانور

ريشا يه خپل غم مصيبت کی ډوب دی
ندی انصاف چې زغو ويې لانور

کفن کښ

چې بوخه سي د ژوند کار سره پتليس
بيا پکښې باسي ترڅې بوا بليس
کله کله په امید سره زړه ښه کړم
تر نظر مي پټوخ وايسي تڼيس
چې څه نه لري د دوی به څه سي سوده؟
چې هر څه لري هغه بيا وي خسيس
هیڅ دروغي امید مکړه د هغو نه
چې ورانې پې وي لوستلي په تدريس
يم د ظلم په سکِنجه کې ورغلئ
د قوي لاسو په زور سره يم پريس
د امتاع د کم ځای وبولم يارانو
چې برليک نه امريکا وي نه انګليس
ريښتيا هسي کفن کښ کس ته حيران دئ
چې يې وکيښ د شهيد څخه کميس

بې باوره وعدې

په وعدو په قسمو يې باور نشته
چاكه خپله وعده څو ځلې كړه ماته
د هغو قسم، وعده ختا ايستل دي
د رېشتيا د صداقت لاره ځني پاته
ليرې، ليرې او ګوښه ځني تېرېږه
له كاذب سړي مخ وګرزوه شاته
كاذبان هيڅ د وعدو پابنده نه دي
د پرون خبره غوږ ځوي سباته
له دروغو اسلام هر څوك منع كړي
خصوصاً درواغان نه ښايي ملاته
د دروغو منزل لنډوي دا مثل دی
په ميدان كې ژر راوړي ورېشتياته
بې حياته د حيا اميد ونكړې
مرګ بهتر وي بې حياته له حياته
وې ساته په صداقت پاكيزګي كې
خدايه! حقه لار وروښيې ريشائته

(c) ketabton.com: The Digital Library

سل د زرگريو د گگر

د ماتول وار يې خوړلی، پر کله د اتحاد دی
ما غزه تيت زړې، زړې سوه، کاږي وارې د استاد دی
پښت له پښته بيا تړ زويه، دی افغان اولس نيکخويه
پر ميدان يې کلي لغړي، دادکم يزيد ايداد دی
نه مؤمن غوندې زړه سوتې کړي، نه انسان غوندې خپلوې کړي
زړه يې سخت لکه ډبره، دا خاصيت يې د جلاد دی
که پابنده د قرآن دی، که يې خوی د مسلمان دی
که خير په سود، زيان دی، هلته پاک د دوی جهاد دی
بنې يې وکيښ د خوش بنو، ريشه کش معا نيد ينو
چې بنا پر بنياد نه وي، تعمير خوشې بې بنيا دی
پې يې اېښې دې توږل کړي، پښې ستون چپه کيدل کړي
تر هغو چې نرې کيږي، وفولاد لره خراد دی
پر ډک خم چې د آساقي وي او تر څو چې نګې باقي وي
نشئې به ملاقي وي، خمارې ته پرنه داد دی
چې بګړې يې د اسلام وي، خو په نيت د دوبادام وي
که هر څو ملا امام وي، هسې پټ لکه صياد دی
د مغزو به څه ښادي وي، چې يې ژوند نامرادي وي
ښادي نه لرو ښامنو، د ريښا زړګی ناښاد دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

پس گردنی

بد نیتي دي، یو تربله بد بیني دي
تر بګني دي، خصومت دئ، دښمني دي
بې عدلي، بې انصافي د کمه راغله؟
د بې وسو پر حق چور دئ، شبخوني دي
اولادونه د کم دو، دي دانه خوره
د مرغانو په شان ورکي پلرګني دي
نیک اعمال ولي بد لیږي په بدیو؟
که دقیق سو داخبري بیروني دي
پر د ښتوګر زیدل کلـه تمدن دي
په ښاروکي پاته لږ څو کورني دي
خلګو څه کوئ؟ پر کمه خوا رهي یاست؟
پر دې لاري خورا ډیري دیدني دي
"ریشا" وګوره پر شاو خوا نظر کړه
د رته پاته چي لا څو پس ګردني دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوبتي مرګ

پړ ړی چي مغازې دا سلحو سته
وبشرته نوبتونه د مـرګو سته

که مرمۍ لـه ماخطاسي پرو رومنبلي
په ضربه کي کله وخت د نبـانو سـته

استعمال داسلحو بايد جاري وي
په تعطيل کي بي تړل د فابريکو سته

انسانان چي يو دبله سـره وژني
بل څه نسته تنها ګټه د پيسـو سـته

اوکه نه نو وړونه ولي دښمنان سي
په هرجنګ کي پټ لاسونه دپردو سته

که سلاح سي د ړی له نخي محوه
وبشر ته فراواني د نعمتو سته

دوی د دي دنيا لذات ځان له غواړي
وړيشا ته صرف نعمات دجنتو سته

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناميندي

ځمه خپل کاله ته کوږ مغزی د انديښنو سره
اوښکی سوې لاړونه د غمجنو کاروانو سره
لاړه ده اغزنه سړک وران پل نړيدلی دئ
چاودي پښې رهي يم د خولې خلا مواو لادو سره
څوری د لار ختم سو نوکان خوړمه د لوږي څه
وچه وچوبي ده درخته نسته د ابو سره
ورک مي سو تماتو بی نه گنډ غالی نه ديوال ښکاري
ورځي تېرومه د قبر واوکنډ والـــــو سره
وايستل گرانی د تن کالي په خپل قوت له ما
وچي مړی غوړه صدري يو د جيبو سره
هيهات چي د اثړانده ستر گي بيا د اوښکو وچي
هيهات چي په کنځي به وي ناوياني د مړو سره
ريشا د انسانو د خوښيو مزه تللی ده
شين پاليز پي لاښ سود اوښانو په گلو سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

حق ده پېره

ژبه خوله کې دومره کله سوځنده ده
لکه بل چې مې پر ژبه داور لمبه ده

غماز! انو زه پر خوله یم پېژندلی
چې په ما پوري خوږه ګوله ترخه ده

زه انسان یم د لړګي نه یم جوړ سوی
ولې کښ زما پر سر د غماره ده ؟

خو تبر له درختې لاستی وړ کړی
د ریښو تخنه چې قطع یې تنه ده

د غمو مې یې خلګ تول لړزېدله
پر راغلې نن د بیري پرې لوزه ده

په غیرت یې د زمري نوم وګټی
د بانبې پنجه یې ښخه پر کله ده

نن یې ولې د همت بکړې شوه کړه ؟
پر سر پروته یې خالې، وچه ډبه ده

څو عقلونه په سرو کې پیدا نسي
د هرچا څه ورکه لاره او کوڅه ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

لرګي يې پکار دي

هيڅ قوت ورپاته نه دئ يو زره
بايد نسي پر خپل ځان باندې غره
د ميوې اميد له هغه ښاخه نسي
چې ياوچ وي، يا په بېخ کې وي اره
وچه ونه بېرته نه کوي برګونه
نه ګلونه، نه ښاخونه ګرسره
د چېرسي زويه د ګټې اميد مکړه
د هغو څه هم چې ناست وي پر پره
هغه باغ ته چې باغوان يې نه ورلو دئ
چغالان ورځي پر در او پر نخره
دلېوه تخم غنم مزونه لا بېر يېزي
چې له ځنګه ځني پورته کړي بره
زه ريشاء د هغه چاڅه ډېر بېر پېزم
اسلحه چې يې وشنګ ته وي خره

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زړه غمچینه

ګرانه د شید په ډول سپینه ده
مخ لکه سپوږمۍ دي ماه جبینه ده
یو ځل چي د یار وڅنګ ته کښېنستل
هغه وخت له شرمه سره وسپینه ده
پټه خوله کي یو کتاب خبري کړي
زړه کي یې ساتلي پټه مینه ده
کله چي په ناز سترګي راواړوي
پوه سمه چي نن لږ څه خوشبینه ده
شونډه چي یو ځل تر غابښو لاندي کړي
هغه وخت یې مینه له یقینه ده
لوړ قد یې چنار غوندي رسا ښکاري
ملا یې هم باریکه هم وربښیمنه ده
کله چي کوڅه په خپل لاس و اُوبي
هغه د ریښا، د زړه قمچینه ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوړ ختلم په زېرخانه ننوتلم

ما فضا ته د ختو لاري څارلې
په نصيب مي گورستان يا زېرخانه سوه
چي هوس د پروازو راته پيدا سو
وزر وچ سو زما په پښو کي زولانه سوه
نابوبره د صياد په دام کي گير سوم
بهانه راته د دام يوه دانه سوه
يا به مرگ اوس قبلوم، يا به يم غلى
اقربا راڅخه ولاړه بېگانه سوه
عقل هوښ راڅخه تللى لېوني يو
دا په دې چي مشران مو ديوانه سوه
صدقه مي خزاني نسوې د خپلو
هستي واړه د پره د يو نذرانه سوه
آئينه غوندي رشتيا نسم ويلى
درواغان مي په دنيا کي افسانه سوه
د تعمير په امېد ما وې ليځي نغښتي
د ريشاء د پلاره کونده غالى ويرانه سوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې پرزو موټر

چې د رست عمر یې تېر کړی په مزووي
پر بل چا یې کله هسې ژوند پېرزو وي
پر پالنګ د عیاشۍ خوب نه کېږي
خوب یې نه وړي چې بستر یې داغزووي

تېر واته دي که د کاړ هیله تړې وسې
چې ~~سوی~~ لوی په نعمت او په نازو وي
په غفلت کې ښکاري ښکاريسي ښکارولی
ځکه غلی، ناست چولوته د خزو وي

ده بهتره چې چپ کښېني په مجلس کې
هر مجلس چې ډک په غټو آوازو وي
چې د ژړندي پل یې څرخې پرسربادي
څه ښادي به ورته پاته د مغزو وي

پوړته، پورته غوړځېده د بل لرګي ته
داکاړونه یا دېږ یا د بېزو دي
هر موټر چې بې ډرېوړه وي، ولاړ دی
خصوصاً چې بیا بې تیلو، بې پرزو وي
ریشا، صبر تحمل درته په پکار دی
که په ژوند کې درسره کمه آرزووي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژړبه د نازه ولوبړي

لاس راڅخه واخله ای ظالم بې دین غمازه
تېر به دي دوران سي ژړبه ولوبړی د نازه
څون ځو کلیږدل، څونه جفا هم تا و نکړله
وګوره تاریخ ته تر انجامه له آغازه
ظلم که تعدا وه که هوس وو نو دي بس دئ
نه يي تر آخره بهره مند له امتیازه
تا که ځان پټ کړی دئ د طلسم په لباس سره
اوس نګار پوه سوئ دئ چي څو مره يي چمبازه
څه توری واخله د جانان بې اعتما ده يي
ما لره دخپل جانان د وصل درګاه بازه
خوار ریښا په عشق کي که څو نه څو کلیږدلی دئ
شکر دئ خاونده معشوقه پوه سوله رازه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوربل

چي ترسترگو مي د يار او ربل جل بل سو
اور د ميني مي د زړه په کور کي بل سو
تازه دمه وم د سوي زړه د سوخته
زړه مي وروسته پياله سوي څه په کوربل سو
د فراق بتي بيابان راته انګار دئ
مخامخ د اور لمبي راته کوتل سو
د حباب ترچتر لاندي مي اتراغ دئ
د سکروټو په باران کي مي منزل سو
هيڅ نسخې مي د مرض علاج ونکړ
د ګولۍ پر ځای ګولۍ راته اجل سو
ريښاٌ ستا لا آينده ژوند ته اميد دئ
چي پر زړه د غشو واري مسلسل سو

(c) ketabton.com: The Digital Library

سرشکوني

د خپل ځان ږشې یې وسوځ په لمبوکي
په کنډري کي پاته نه ســو سپیروني

د باباهستي یې ورکړه بېګانــه تــه
اوس د بل پر در ولاړ دئ ژړغوني

هیواد ټوله په لمبوکي سوځل کیږي
پاته نسود ادي پر سر پړوني

هیواد وال دي ترخپر ولاندي سوي
پر لوزانه چوکه جنګ او سرشکوني

پر ماشه باندي یې ګوتي سره ایښي
وکوتي ته کرول د توپک نوني

چي د جنګ لمبې یو لږ څه آرامیږي
د بل لاس په لاس کي ورکړي اوربلوني

چي جنګي جامه وجنګ لره په تن کړي
بدي ا‌ېسي ساده‌دله برګ پتلوني

ریښاء ناست په لنده بله زړخانه کي
پر پښو درد دئ لګېدلی لکوني

(c) ketabton.com: The Digital Library

مخ ته کرکنډي

شړمښان یوارپسه کړي انډي
څني وڅغلوي هریوخپلي ونډي
انسانان هم څني دي لېوه صفته
څغلوي دوړور د ماله څخه پلنډي
د حلال مالوپي نه وکړله څکه
ډکي خیتي د حراموتنډي.تنډي
چي د خولي او د زړه لاره یوه نه وي
منافق دئ په اسلام وهي ملنډي
رقیب لس گرایه بدتر تر شړمښانو
عاشقان یې پسي واخستل سالنډي
ومزله ته رسیده هغوته گران وي
چي په مخ کي وړته پروتي وي کرکنډي
د ریشاء اوږده مزلونه دي په مخ کي
ربه ته کړي اوږدي لاړي ده ته لنډي

(c) ketabton.com: The Digital Library

تماشه يي کوه

نه ده نکټايي د عصريت نخښه
نه دي پوچ الفاظ د علميت نخښه
تش کوټ و پطلون سړيتوت نه بولم
څو پکښې و نه وينم د پت نخښه
چاکه مظلومان تر لاسو ونيول
دا ده د غيرت د شهامت نخښه
يا که يي پوره کړې د بشر خواستې
دغه ده بيشکه د خدمت نخښه
زړونه له دې ږوند څخه تنګ سوي دي
نسته پر نړۍ د حريت نخښه
نه ده و بشر لره سلاح پکار
دا د قدرت منو د قدرت نخښه
ورځ په ورځ بشر و تباهي ته ځي
سيل کړه ريشا د جهالت نخښه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بل لاس

ډېر بشاش مخونه سوله پژمرده
ښادي ولاړه خلګ ډېر دي غمزده
انساني خصلت د خلګو فراموش سو
ولې، جوړېږي کړۍ د ځانه درنده ؟
مړېده يې د انسان په غوښو نسي
چا پېدا کړه دا د غوښو خوړنده؟
وړونه ولې يو تر بل تر لـه وتلي ؟
رسوايي ده، نکړي يو د بل پرده
اکثر خلګ چې مقصد ته نه رسيږي
اجنبي لاسونه سته پس پرده
ويړه خوله د خندا نسته شنډي بوڅي
غمجن حال دئ نه خوښي سته نه خنده
ريشا ناست د بې وسئ څخه نالش کړي
د سيالانو په مجلس کې شرمنده

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټوله دی دئ

بېګانه ته يې ښندي خپل ورورۍ يې مړ کړی
په عالم کي شرمنده سو ځان يې خړ کړی
هست و نيست يې واړه ورکړه وپردو ته
د اولس تر مخ يې ځان لڅ ولغړ کړی
له بهره يې اولاد ته څه را نه وړه
لا د لاسه يې اولاد ته ځان منګوړ کړی
د بابا عزت يې وپلوړه په جهل
ځان يې نورو ته په دې توګه ګادړ کړی
د خوړ کې بنارسي جتي پر سر کړه
ده وخوړ ته ور پر سر د غم ګډ کړی
د هيبته يې زمريان لا لرزېدله
نن يې ولې ځان بابښي لره کوګړ کړی؟
په پاکۍ کي يې قدم مخ ته وانه خيست
تر ښخوا يې لا ميدان په غم کړکړی
ټوله ته يې غره مسه په کردار دي
ريښائينه سوچي اصلي نثر دي پړ کړی

(c) ketabton.com: The Digital Library

شخصي حکومتونه

برني پر پرونې باندې تاوان کړه
ننې ته د سبا وعدې بیان کړه
چې سبا سو تیاري د تیښتې نیسه
آماده واستعفا لره خپل ځان کړه

د شخصي حکومتو دغه قانون دی
بلله پلا بیا په بل شکل ځان عیان کړه
ته و دی په مطلب بنه سره پوهیږی
بیچاره خلگ په ځان پورې حیران کړه

په خلوت کي تا ته هر عمل جائیز دی
پر بهر خبر د خدای، حدیث، قران کړه
که په پټو مخلوکي هرڅه لــــڅ سي
خود باندې سپین پټکی، کمیس، تنبان کړه

دا دنن د بدکارانو دود، دستور دی
چې د خلگو ترمخ سپین ځان مسلمان کړه
که رضا د خدای، مخلوق ځان لره غواړې
ریښا، ځان دې حقیقي عالي انسان کړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښوته لویږي

که سیلۍ اوړي که سوځم په لمبو کي
که خندا کړم د ژوندیو په قبرو کي
واړه دی دئ په ما هسي چاړي کاندي
تیروم ژوند زه د عشق په مرحلو کي
د جانان د کلي خواته بې پروا ځم
بیره نکړم که تېرېږمه په سپو کي
د فقیر او سپو خو تل سره پرته وي
په یوه ډوډۍ رالویږي ژړه په پښو کي
څوپېش ړومي خپل جانان ویلي نه دئ
غمازا کله شمېرمه په سړو کي
زما د عشق مِس معلوم سوي دي ویاړته
رقیبان ژر حسابېږي په پردو کي
په رشتیني عشق چي زما ګل رخ خبر سو
ریشا، ګرزه د ګلانو په باغچو کي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمغزو عملیات

ورکاوه یې دکومک په نامه وننج
اوس د هري روپۍ سود اخلي څلور پنج
د سرونړو کتوریان یې په غلا یووړه
زوړ منګی یې ورته پرېښود پرګړونج
طلائي خښتي یې وړي په عوض کې
ورکوي وچه تمی لکه اسپنج
د بابا غوښې یې وخوړې کارګانو
د زامنو په کله کې نسته سنج
پر مغزو ماهرانه آپرېشن سوئ
چي ساده مسائل ډیر ایسي بغرنج
د لستوني مار دئ ډیر په عذاب کړئ
سوه د هر یوه ښه لکه نارنج
یو کچکول، یوه لکړه ورته پاته
شغلوي ژر اوسنۍ پخوانۍ ګنج
یوه ورځ به د حسابوکتاب راسي
چي یې وپیچي مغزی، پښې وآرنج
ریښا هیښ ناست دئ په چرت کي ندپوهیږي
وړي له دغسي ناخوالو څخه رنج

(c) ketabton.com: The Digital Library

تالي ښتي

چي پرچاپې د عتاب سترګي کړې غتي
هغه دم هغوی پښو کړلې چوتي
نه اسلام، نه شهامت دی، نه غیرت دی
چي دوړور په غوښو ووهي سمتي
دا ښکار ندی چي پر لاړ لاړ وي لټ کړي
ښکار هغه چي په هوا ولي خرګتي
کاسه ډکه د حلال رزقه مزه کا
نه چي بل د رته ولاړ وي تالي ښتي
چي د وروړ د سر په بیه لنګۍ غواړي
خدایه! مه کړې راپر سر هسي خرتي
پر کاغذ باندي مي وکښي خوځبري
هسي پروتي وي په زړه کي لکه ختي
دا بیتونه د ریشا که چتیات بولي
نادانانو اعتراف وکې په متي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورستې هګۍ

لو ګیله د زوړ وړو ځمه کیږي
چې وې نکړ د کمزوړو لاس نیوی
د توره زنو شمله وروغیرت ندئ
چې کوي د وړو ور پر حق باندې تیری
چې ملت بې ترخپل ځانه پوري هیروي
د هغو به برخه مه بوله بری
مجالس او فیصلې بې نتیجې وي
پکښې ګډ چې په خیرن زړه سوسړي
چې تر څو ګي څوک وړستې هګۍ کې لاندې
امید مه کوه چې وباسې چیچې
مسلمان که تر نامه زړه اوږده کړه
پر شکمن یم که بې لنډ وونیم ګزی
د خالي او بوبه څوک کوچې وانه خلې
د غړکې چې هرڅوند وي شړپې
ریشاء هغه وخت خپل ځان بختور بولې
که بې وکئ د تیریو مخ نیوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بندګۍ ژوند

شوه کېږي به د قبر و زندان ته — که هر څو دي نن هوا د آزادۍ ده
دغه لاره چې دي اخستې ده بندېږي — فکر وکړه دغه لار د بربادۍ ده
لکه غاړه ترا بده لکه نه وي — کله، کله لکه غاړه د زندۍ ده
پردې تموله غوږ ولې مستان ګرزي — زمانه نن د سوتي او د رندۍ ده
که د عجز و خلوت ته شو د ننه — خلوتګاه وه فقير ته د بنادۍ ده
که شاهان په دې خلوت کې څوک محصور کړي — ورته ښېښه نا جوړي د سابندۍ ده
د ریشا ژوند نه شاهي نه فقيري سوه — زندګي د بندګۍ د بې خوندۍ ده

د سرو نولو

نه وه رحم د يار کوڅې ته نه. وه رحم — توري جولي هلته تګ و د وکوي
سپي غماز مي لاره بنده کړې ده — درکي د جانان ولاړ، عو، عو کوي
کله يې حضور ته رسېدلی سم — لاره کې رقيبان راته پېشر وکوي
يار مي د زړه کېنت ته ور لوېدلی دی — هلته مي د عشق د وږ ود ر وکوي
کله يې د حق آواز ترخوله خېژي — دوی لکه ميناوي کړ کچوکوي
ډېر، ډېر د رواغان مي اوريدلي دي — پوه يم بيا پر نور و وعدو خوکوي

نسي رسېدای ریشا تریار پوري
څوچي جلادان د سرولو کوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه تعلیم نه تربیه شته

تعلیم نشته ماشومان بې تربیه شوه   مکتب وران شو معلمان څني کنډه شوه
تربیه د وړوکو جنګ دی یا بنګځل دي   مور و پلار یې د ډوډۍ په غم اخته شوه
په کوڅو کې کچنیان واړه لوچګان دي   په ډبرو سره ولي د دیوانه شوه
جهالت ورځ تر دا بله ورځ ډېرېږي   خوی خصلت یې د حیوان اُدبوده شوه
پلار یې وژني د روپو و تولیدو شته   اولادونه یې کوڅې ته وړایله شوه
انساني خوی یې بدل په حیوان توب شو   هم یې ناسته هم خبرې د شوده شوه
د ریشا د خولې چې هر اوف، آه، اوړي   پر کاغذ د فریادونو مجموعه شوه

د غه حال دی

غوښې خوړې د خلکو په جرئت سره   وینې یې څښې په ډېر لذت سره
نس یې ورځ تر بله ورځ پړسوب کوي   خېټه به یې و موښلي د چت سره
ورځ راځي چې لړۍ انفلاق وکي   څیرې به لړ شین سي په شدت سره
وې پلوړل د پلار هډوکي و پلوړل   راپې نیوۍ جهل په عزت سره
مه کوۍ د خدای وړوی ته و ګوري   ګوري تو له حال ته په دقت سره
دا د هوښیارانو کار زه نه بولم   ګډه بې عقلي د حماقت سره
چا چې د بوزلو حقوق لاندې کړه   ځي به بندي غاړې د ذلت سره
چا که مظلومان لوږې ته پورته کړه   دا دی ریشا ژوند د شرافت سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

زړه ته مولوي نه یې؟

ټول خوند ونه ټول، زموږ د ژوندګۍ سوه — موږ ته پاته ژوندي د بې ننګۍ سوه
زمانې ږن ورځ دي مږه چیچیان ایستلي — زما پخیال چي دا دنیا وړسته هګۍ سوه
ځلیدونکي ځلا ورکه سوه تیاره سوه — له محفله شخه پوره ته مارد ننګۍ سوه
ترانې د عشق به هرچا ږغولې — خولې ګبۍ سولي او ماته سارنګۍ سوه
هغه زړونه ږن د جوشه دي لوېدلي — چي له سره راشوه شخه لنګۍ سوه
افغانانو خپله توره بل ته ورکړه — افغانۍ توره روسۍ یا پرنګۍ سوه
څوک دي ولي په وینا وو نه پوهیږي — ریشاء ستا ژبه توړۍ سوه که ګونګۍ سوه

ژړي تلي

داڅه حال دی چي ژړیږې کوندي ړندي — دیوې هغتي ناویاني سولي کوندي
د چاپښې لکه چڅلي دي د ننګوري — د چاپندي، پندی، نوري هم سوي پندي
نا اهلان په دغه حال پوري خندا کا — عاقلانو وړته وچیچلي شونډي
خلګ نه ګوري وبدي آیندې ته — وجواب ته یې نیولي خولې دي منډي
ټول اولس پر دې لمبله نه ځائیږي — پر ټمنۍ لمبله نه سي لوېي غنډي
چي چمړې یې د خپل کامه پوښتولي — د هغو چهرې عالم ته سوې برنډي
د غفلت تلتک یې کش کړی پر سر باندي — ژړي تلي یې راووتي تر ځنډي

ریشاء مه ورځه پردې ناحقه لاره
د ناحقي لارې و ځغله په منډي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولي بل ته اړیو؟

تیل مونسته د څراغ او د اوجاغ   بل ته اړ یو موږ په تیلو د څراغ
پلیسوزمو وخپل ځان ته پیدا نکړې   لګولې مو دې بل ته چهل چراغ
هم په ستن هم په کفن بل ته احتیاج یو   په هستي کې یو نښتمن زړګی داغ، داغ
زراعت سته مالداري ځمکې پرېوانه   مګر نوړ یې له تولید څخه سوه چاغ
په سترخوان کې که یوه ګوله پیدا سي   د هوا څخه غوټې وهي پړې زاغ
خولې دې مندې د زړه حال ویلای نسو   موږ د بل تر نظر یو لکه اُلاغ
ولي اړیو په هستي کې د بل لاس ته؟   راسئ وباسو د دې اړتیا سراغ
که اصلي علت د دې حالاتو غواړې   ریشاء وابه وړې پنځوس قسمه دړواغ

د غلو ملګري

نه جوړېږي څو اخلاص، صداقت نه وي   نه خپل کېږي تر څو مینه، الفت نه وي
وهرچا ته خپل حقوق کله رسېږي   چې حاکم د عدالت حکومت نه وي
که د چورد پاره تړي وي پر انستي   په هغه ځای کې د خلګو دولت نه وي
حاکمان که سوه د غلو سره ملګري   مال لا څه کوې د سر امنیت نه وي
بدامني او ځان ځاني چې هر ځای راغله   بېره، وهم وي مال، سر سلامت نه وي
پرېږ وسو، زوره ور کوي ظلمونه   د بې وزلو سره زور و طاقت نه وي

ریشاء غواړي پر نړۍ چې عدالت وي
په بشر کې خیانت، جهالت نه وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

څنګه وکم؟

د فراق په لمبو سوی څورین ځګریم
د وصال په امید ناست صبح و دیګریم

مادمیني لار په وینو او پاشي کړه
اوس د ډېري خونریزۍ روند په نظریم

د زړه ویني مي د خولي څڅه فوران کړي
کږ مژګانو لي وهلی په خنجریم

سر و مال مي د وصلت پر لاره ولاړه
د عشق لاره کي زه تیر تر مال و سریم

سپي رقیب دیارله دره فراري کړم
د هغې ورځي تر اوسه دربدریم

چي په سپینه ورځ کالي راڅخه کاږي
نو به ولي هسي غلو ته خوش باوریم

لد ر باره چي آشنا نا آشنا باسي
زه ریښا به تر هغو د بل پردریم

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې فائیدې مجلسونه

یو سړی وي د توپو په ویشتو ستړی
بل په ځغاسته پر دښتو بیابانو ستړی

چا شپه تېره کړه په چور پسې روان دی
د هغې خوا د ګونې په راوړو ستړی

چې لرې بې همه د خواست لاس بل ته نیسي
سوداد ریز ریارتو په نقلو ستړی

څوک جامونه یې پرې چنبې تشیرزي
څوک کاګل لره د بام په کاسو ستړی

څوک په شام پارېس مخ زیره خیشته کړي
بوټ پالیش والا په بوټ ومونږو ستړی

شپه او ورځ یو ځای و بل ځای ولې منډي
هر هیڅ په بې فایدې مجلسو ستړی

دې ستړیا و وکې ظاهره منفعت سته
په باطن کې وي په دکو کلمو ستړی

وریشانه هوسایي نده ورپاته
هره ورځ په جنازو فاتحو ستړی

(c) ketabton.com: The Digital Library

نېکي غوښتنې

پناه را کړه د شیطان د وسوسو . حب مې و باسه له سره د پیسو
ما د حق او حقیقت پر لار رهي کړه . چې را وو زم د نا اهلو د جلسو
انساني خویونه زما سره همراه کړه . نه لېوه غوندې چې ګډ یم په پسو
د هغو ملګري زما په نصیب مه کړه . چې په دام و کولي ګازې د نسو
چې تېر نه وزم د ناکسو په وینا وو . ما غالب کړه د شیطان پر دسیسو
درېشاد تسلیم لاس و تا ته پورته . خواست کوي د خان اولاد د اولسو

په وېښه بېده

د دښمنو په لمبو سره تاوده سوه — یو د بل په میدان کې سره سره سوه
د غرور ځخه بیا پر مستۍ راغله — حقیقت په سترګو نه وینې ړانده سوه
چا دوی ته د نشې پېچکاري ور کړه — چې مستي یې د مور لې په ژغیده سوه
لګه مز د بل دعوت ته حلالیږي — غاړې پرې مذبوحانه یې غورځېده سوه
په خوبي مواد لرلې یې ماغزه دي — په وینښتوب کې ځملیدلي د بېده سوه
درېشا لږ زانه بزغ محفل ژغن کړي — دا ژغن او ازې سوره سر بېده سوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

وچاته ور زغ کړم؟

هديروکي موږ وچاته کړو ورناري
ساکښ نسته چي دخلګو ناره واوري
موږ دخپلو پښيرفتو لاري ځار لــــي
شا وخوا سوي راته بندي تولــه لاري
چي رشتيا سي اوس په هيڅ چا باور نسته
د باور د لاري ملــه سوله بي لاري
ګرم وسرد حالات پرموږ باندي تيرېږي
سپيني سري سترګي چي وويني خونکاري
باوله مي را بلل درنځ عــلاج نــــــه
اوس به خورم پر ککري د ګوسوا ري
خو رادېږي دا اميد وعدي بي راکړي
نن پرخپلو وعدو کړيټ سوله ناګاري
د ريشا ځيات ګري په ګري مرګ دی
چي دزړه څخــه يي چي د وينو داري

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرکمه رهي يو؟

ومزله ته زه پرلوري د خطرځم
پدي تګ کي په پښونه ځمه پر سرځم
مزله وال په سپينه ورځ له مانه تېر سوه
زما په مخ کي توره شپه ده مازيګرځم
ناست چرتي يم د مزله لاره مي بنده
د مرګ لوري ته زخمي زړه سوی ځګرځم
د کاروان مهار په لاس کي د ساربان دی
اختيار نسته چي څنګ په خپل نظرځم
لاره ورکه د مزله ده شپه تاريکه
په بيابان کي دوړې، هيسته لروبرځم
بي آبي ده احتمال د چولي شته دی
ترلمرخرکه ناخبره بي باورځم
زما ريښاء څه د سفرلوري ورکسوی
چي پرکمه خوا روان په کم سفرځم

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښتون پاته سو

تخت د سلیمان گنج د قارون پاته سو
د هر پاچا جلا مضمون پاته سو

کرار، کرار پسي تو لیږي تـولـه
نن به روان سي کم پرون پاتـه سو

چا زرغوني درختي د بخد وکښې
د بل آباد باغ شین، زرغون پاته سو

یو د بل مال ته پر څلورو ورځې
د بل یو لاس او یو پښ ورون پاته سـو

انسانیت د افغـانـانـو ولاړئ
اوس یې خالي کوټ و پطلون پاته سـو

انسانان ځي روان پرمخ دي رهي
تاجک، ازره، ازبـک، پښتون پاته سو

د ریښا نوم او یا نښان به څه وي
کم پر پره دي ځکه مسکون پاته سو

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاس یو کئ

پښتانه، تاجک، شیعه، هزاره ګان — ترکمن، ازبک، بلوڅ، نورستانیان
هر تکم چې په دې خاوره کې هستېږي — بلل کېږي په یوه نوم د افغان
افغانان د دې هیواد میراث خواره دي — ځکه ټول د دې خاورې دي بچیان
اشغالګر غواړي چې دوی سره جلا کړي — چې بیا وروسته وي اشغال ورته آسان
لمړی غواړي چې پر قوم، مذهب یې بېل کړي — په دې توګه یې کمزوری کاندي توان
بیا جلا، جلا پر هر یوه حمله کړي — د بشر د غوښو وږي شرمښان
افغانان که ځان اولاد ته امن غواړي — د دښمن په دسیسو دې پوه کړي ځان
دیوالي اسلحه خورا کاري ده — په نفاق کې د بل ګټه ده خپل زیان
که بقاء غواړي ملي وحدت یې شرط دی — بې یووالي تدریجي مرګ ته روان
یا به حتماً یو ځای کېږي یا به ورک وي — د نقشې د مخه ټول افغانستان

د ریښتیا خبرې هر شنوا نه اوري
د کمو د پاره ندی دا بیان

(c) ketabton.com: The Digital Library

ذغالیان سوو

راته ښېنې دې هره ورځ نوې سړه رد   د تور مخو سکرو ګاز کړم ګرم، سـړد
لغوړنه سړه دردي او سرچرخي ده   زړه مي ريږ دي د نارنج په رنګ، رنګ زرد
هوائي سوم تکهاړۍ مي په سر کښي   ترغوږو مي ټکان باسي مرد نامـرد
د کوټې ياران مي واړه هوايان دي   وکومک ته پيدا نشو بل همـدرد
آرام نلرم په سر کي مي برچې ځي   سرچرخيو کړم د ژوند ټخه دلسرد
چې يې وينم تورمخي بد مې ايسي   زغالی کړم د تورمخو سکرو ګرد
زه د ژمي د ساړه جنګه دار بزم   چې اخيستي سره لوي وي فرد، فـرد
د اسخت ژمۍ به خاوند پخير تېر کړي   د سکرو مخ به وي تور په عمل کـرد

رنګ زردي به و ريشا ته سرخروې وي
که يو ځل يې د سکرو موسم کۍ طرد

(c) ketabton.com: The Digital Library

فراري عاشق

چې ځان نکړي د يار مخ ته سپلني
هغه کله عاشقان دي ږيشتني

ترچولو چې د جانان ومخ ته ګوري
هغه خوشي نندارچيان دي بهرني

که د مرګ سګلی د يار پر زنګانه وي
دا وصلت دی مګرهو، زکندني

که وصلت د يار يې پرې نښو د فراري سو
په قانون د عشق يې خپل ځان کړی خوږني

چې کوځه د يار په او ښکو او پاشي کړي
لري هسي تروې او ښکي شيريني

مرام کاته او تبسم يې نوی ژوند دی
سل ګلن زاړه به کړي شل کلني

عاشقان د يار ود رته ملنګان وي
چې پر د ښت ګرزي هغه دي ليوني

زما د عشق صفحه د يار په توصيف د که
له ښايسته د ږيشاء اشناغني

(c) ketabton.com: The Digital Library

مردار خواره

مالیده خوړي، هم ډېري، جواري خوري
کلنګي چرګه و چرګ واړه جاري خوري
چغالان بیا د چرګانو قاتلان دي
ترمنا يې ډېر چټک پر هواري خوري
دلاښو په تلاښو کي بابنده ښکار کړي
طبیعت يې دئ چي هره مرداري خوري
اِشتها چي يې د حرص په ښوړکي راغله
مرداري لا په خورا مزه‌داري خوري
د هر چا مطلب خوړک دئ په ژوندون کي
یو په زور بل يې په ډېره هوښیاري خوري
څوک کوار، کرار خوړک په حوصله کړي
څوک غوټې وهي خوراې تلواري خوري
ریښاء شکه د حرامخوړو ونکړې
حرام خوړ آخر په سرواري کاري خوري

(c) ketabton.com: The Digital Library

ترکلکین راته ګوري

لا مړنه دئ چې پر سرېې کېږي واړي
لا يې نه ويني چې ويني وهي داري
نامردان وي چې پر مړو توري راکاږي
پر راکښلي يې وي سرې ستر ګي خونکاري
څنګه زړه دئ چې دوړو په مرګ ښادي کا
او ړاباسي پسله له مرګه يې انداري
دانن څه زلزله ګډه په نړۍ ده
چې يې ښځې، نر وهي دغم کوکاري
دا د کم چپاول ګرو چپاول دئ
چې په سپينه وړځ نيولي يې دي لاري
پر ميدان باندي يې مخ نه ليدل کيږي
تماشاکړي په کلکين کي ترهنداري
ريښا دا سي تګاري په سترګو ويني
انسانان وژني لا ځان ګني خداى پاري

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګلګل میرې

تجارت نن ورځ اکثره سود خورې سوه
عقیدوکي پېښه داسي کمزورې سوه
که په هرقسم خوش مرې پیدا کیږي
د ده نکرې تولېده یې رنځورې سوه
بې پیسو څه، بله مینه، الفت نسته
د روپو حب دئ چې ورکه مو، ورورې سوه
کیسه بړندې د بل د جېب یې کاږي
که څوک څېر سي د غه هم کیسه بړې سوه
د روپو ګوڼي په شاوړي و داوړي یې
حمالي ده چې یې نوم سوداګري سوه
سرمایې د چېل هیواده تښته باسي
واولس ته پاته خود دربدري سوه
حساب ورک دئ محاسب دئ ناخبره
ګډوډې، بې حسابي ګلګل میرې سوه
ریشاء خېل ځان دې په لږ سره قانع کړه
ډېرول یې و بل چاته مزدورې سوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

توپک خپل وپردی نه پیژني

زړه چې د توپک وسوځي بل وژني
نه لري تمیز پره دي وخپل وژني

زړه کې چې یې بل داور لمبه سوله
څوچې زړه یخ نکي سل وشل وژني

کله سته توپیر پرې د انسان حیوان
خره وژني، غوایي، انسانان سل وژني

دک توپک سنګدل انسان چې واخستی
خلګ پر کشمیر او پر کابل وژني

دوست ودښمن کله توپک پیژني
نه یې په پوښتنه نې توکل وژني

هر توپک ومرګ لره جوړ سوی دی
کله ډیر عاقل کله پاګل وژني

ورک دي وي توپک د کتارو سره
څکه تش لیدل یې ریشا تل وژني

(c) ketabton.com: The Digital Library

بېوسه يو

زه بې وسه، ته بې وسه، دی بې وسه
موږ بې وسه سووچې دوی سوه ګل هوسه

نو به خود دوس دا رانو ناخيرى وي
پر موږ شهيرى د روڼې مال يو په لسه

مچمچې که څوک چيچي دا دې عسل دئ
ښات خو چانه دي اخستي له مګسه

چې بې وسه د خپل وس په جال کښې باسي
خدايهٔ وباسي کلهې د دوی له نسه

په يوه آذان يوه مسجد کې لمونځ کړي
مګر بعضې يې ولاړ وي بې اودسه

يو خواخوږى زموږ د پاره پيدا نسو
په دې لويه کوړ نۍ کې يو بې کسه

ړيشا بند دئ په قفس د بې وسۍ کې
فرياد ونه يې راوزي له قفسه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پر صراف کلپي نه چلیږي

کوز بار کله تر منزله پوره رسیږي
تر هدفه پوره پر لاري چېرې کېږي
که کوټه سکه دي ور کړه وصراف ته
کلپي کله پر صراف باندي چلیږي
د ریښتیا د باغو د رختي وي پر بار
د دروغو د رختي وچي سي رژیږي
که د بلې الغیچ کړه ځان ته کوټه
چي مصرف يې نکړي بل لره پاتیږي
چي پر لوتو باندي پوره ته پوخ د یوال سي
د بقاء امید تري مه کوه نړیږي
د خولي لار او د زړه لار چي یوه نه وي
اقرباء لا د هغو ځنځه بېلیږي
ته دیر بنه وایي ریښاء کوردي و دان سه
خو تر تاستا مخاطب بنه په پوهیږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

راغله، ولاړه

مړي کړې مور مړې بیا به یاد نسي
غر ونړېدې بیا به ایستادنسي

غم یې پر کور توره لیکه وکښله
دومري غمزده، سوچي به ښادنسي

ډیرو نامردانو ډیر نامراده کړل
دانا مراده زړونه به دمراد نسي

یو وار چي سقوط سو اعتبار دچا
بیا به دوهم ځل د اعتماد نسي

یو ځل چي په مرګ په لحد ننوزي
هغو ته د ژوند دوا ایجاد نسي

اوس یې سالګري د مرګي یاد لري
ژوندي بایدپس له دې پیادنسي

سرېټ کړه ریشا په رنګ وژاړه
شو غمخور پیدا د دې هیوادنسي

(c) ketabton.com: The Digital Library

بدي خاطرې

راته پاته ډېرې بدې خاطرې دي
په غوږو کې د وحشي حیوان نارې دي

په لید وسره آواز د خولې نه وزي
ګنګوسه یم چې داخنګه قوارې دي

د خبرو مجال نه دی راته پاته
یا د لاس او یا د سترګو اشارې دي

د غمجنو اوښکو سیل پرمخ بهیږي
د زړګي د وینو پوره ته فوارې دي

د علاج دارو بې نه دی پیدا سوی
طبیبان نه د علاج، نه د چارې دي

ستا په داد خدای رسیږي ریشا خواره
نور دې ټوله کوښښو بې وارې دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

منافق

ځامخ چي درته ناست وي، ځان قربان به درته وايي
که دي سترګي سوې نه وي، بدګويي يې پس شا وي
هسي خلک منافق وي، چي زړه، خوله يې يوه نه وه
ستا پر غم درسره ژاړي، پټ کولاي خنداوي
په دوستۍ يې باور نشته، وي دوستي يې په دروغو
ظاهر ځان بولي تېروني، دښمني يې بيا په غلا وي
په ظاهر جار و قربان او په لباس يې خطا مسه
باطني خوی و خصلت يې، د انسان نه وي بلا وي
هوښ کوه! د هسي خلګو په ګفتار سره تير نه وړې
چي وينا، عمل يې دوا ړه، يو د بل سره جلا وي
هميشه د صادقانو سره دوست و همنشين سه
د کاذب او دروغجن څخه دوري دي د ريښا" وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوږلاس کوږمغزی

د همت خښتنان طمع د چا نه کړي
شهامت به په خشم و سودا نه کړي
نه کوږ لاس و کوږ مغزی نیسي وچاته
او په لاس کی به د فقر عصا نه کړي
بې همت وي چې د بله مفت غواړي
بې همته بیا هم وړکړه وړیا نه کړي
خپله خوړي خپله ګټي لږ وي که ډیره
د بل مال لره به اوږ د لاس دغلا نه کړي
دا کس نه دی چه غیرت کي تر پښو لاندي
او پر خپلو لاسو، پښو اتکا نه کړي
هسي ډیر مفت خوار ه سته په جامعه کښي
په دړواغو دا خبره ریښا نه کړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

برګ ګټل

چي پر لاړ ځي برګ ګټل يې څوروي
په پره دي اشاره خپل يې څوروي
برګ ګټلو يې پر سر اوړونه بل کړه
مغز جوش وخوړ کوګل يې څوروي

برګ ګټل که وي څو ورځي زغمل کيږي
په کلو کنداغ وهل يې څوروي
بيګانه وي يې خپلوان دي بد راه کړي
چي رشتيا سي ګواکي بل يې څوروي

حق دئ چيري چي خپل ځان ورله تسليم کړي
د سوټي په زور منل يې څوروي
ولي برګ، برګ ورته ګوري، څو انسان دئ
له دي لاري څه وتل يې څوروي

د وجدان دادګاه که هر چيري پيدا سوه
ريښا هم ورځي چي تل يې څوروي

(c) ketabton.com: The Digital Library

بنه انګور چغال وهي

څوک چې یې پر مېنځ همرېې پرنال وهي
خر د دوی د آس سره چهار نال وهي
وي به، چې د باغ قواله ستا څه وي
اما، هغه بنه انګور چغـــال وهي
څوک وای چې حق دي منم وي غواړه
څوک بیا مخامخ دي ســـرمال وهي
چا د امبري لار په چټینو وړانده کـــړه
بل بیا کښېنت ته مڅکه په دوپال وهي
ماغوبنته تعمیر دو منزله کـــړمـــه
سرای میانځ کي جاهل بنا دیوال وهي
څه سو محتسب او شرعي دُرې
ولي په شلاخوي کوتوال وهـــي
غلئ سه ریشا فریاد وچاته کړي
تا خوهم پره دئ هم اندیوال وهي

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښې نه پړ ورځې

پښې هغه کږدیو ته بیانه ورځې
زړه چې یې هابرګ کوټه کوټلۍ دۍ

لیرې په دوربین کې ور معلومه سوه
توري دي کږدۍ کلی وټلۍ دۍ

نه بلیږي اور په دې نغریوکې
دلته دوږخې اور لګېدلۍ دۍ

پاته، تشه، توره سوله دامینه
میږې، اوښان نسته تللۍ کلی دۍ

دلته پرلاښو باندې کارګان ګرزي
شاوخوا اتڼ یې اچولۍ دۍ

بیا به هغه دې مینې ته راسي
یو ځل چې کوټه ورغوړځېدلۍ دۍ

ځې د ښامار اېرخ ته اتراغ کوي
پلار د دې ښامار ریشا چیچلی دۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

آینده نتیجه

هر یو ول مستي نن ورځ کولای سي
هر قسم ډېری په چا وهلای سي
تا نن دېي وسو واک اخیستی دی
تو له په یوه وندر تړلای سي
تا د میادی لوی تور اودلی دی
ته لا هوائي مرغان نیولای سي
داسي اسلحې دي سازي کړي دي
لیري و نږدې هدف ویشتلای سي
لوی کراته بازې چالاکي لري
هر ځای ځېل حریف راځمله ولای سي
حرص دي نه مړیږي چي هر څونه خوړې
هر څه په سرا بنتوب سره خوړلای سي
ته که آینده ته نظر واچوی
څنګه نتیجه ځني ایستلای سي
و بنیه ریښا چي دا ته څوک بنیي؟
ما ته دا بنیلي رابنوولای سي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بیت المال مورکان

کښېږدئ ژر تلکي مورکانو ته
دا د بیت المال رشوت خورانو ته
وې نیسئ ترخت عدل تې وسپارئ
ورکړئ سزاګاني خائینانو ته
ونغاړئ کمبله دفساد، رشوت
وغورځوئ فرش وصادقانو ته
چاکه د ملت په سر سودا کول
مه ورکوئ سر دې تاجرانو ته
چاکه حقیقت په توپک وویشتي
تېنګه چکه ورکړئ جاهلانو ته
هرڅوک چې خدمت په صداقت کوي
وسپارئ اختیار وخادمانو ته
نن ورځ ریښا هرملت پوه سوئ دئ
ځان به خوشي نکړي ناپوهانو ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه شرم نه حیا

مخ دې پرته کړه د هرڅه میراث خوره
حرام خوړه تاته وایمه مخ توره

د عالمه دې نه شرم، نه وا یه سته
چې د بل پتی دې لاندې کړ په زوره

جنتونه جوړوې د ځان د پاره
نه بېرېږې د دوزخ له سخته اوره؟

په ژوندني که دې غاړې خلاصې نکړې
نه خلاصېږې پس له مرګه زموږ د پوره

د سیسې دې زما د ځیګې باغ کړې جوړې
تاکړه لاندې زړه دې واېستم د کوره

ولې دومره بې غورې سوه په جهان کې؟
ولې نسوه د ظالم کاسه نسکوره؟

د رېښا د زړه د خروښه غلبلې دې
د فشار حمله بې واستوې تر ګوره

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library